

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

**Diagnosi de
l'ocupació i l'atur
del sector
agroalimentari del
Baix Empordà
maig del 2019**

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

Índex

Introducció	3
1. Anàlisi dades actuals d'ocupació.....	4
1.1 Ocupats del sector agrícola, ramader i pesquer, 1r trimestre del 2019	4
1.2 Evolució atur període d'1 any (gener 2018-gener 2019)	9
1.3. Dades actuals (mes de febrer del 2019).....	10
1.3.1 Durada de la demanda	10
1.3.2 Edat dels demandants	11
1.3.3 Subgrup principal d'ocupació i sexe dels aturats	13
2. Evolució període 2014-2018	14
2.1 Mitjana anual atur activitat d'agricultura, ramaderia i pesca període 2014-2018	14
2.2 Sexe dels demandants.....	15
2.3 Nacionalitat dels demandants.....	16
3. Conclusions.....	17
4. Webgrafia	18

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

Introducció

A partir de les dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya i de les de l'IDESCAT es realitza una primera anàlisi de l'ocupació i de l'atur del sector agroalimentari de la comarca del Baix Empordà. Es farà a partir de diferents visions com l'evolució a partir d'un interval de temps determinat, com també de l'estat més actual.

Les dades que es treballaran són el nombre d'ocupats, diferenciant els autònoms dels assalariats, també, quina ha estat la variació d'aturats respecte al període d'un any (gener 2018-gener 2019). Altrament, una anàlisi més centrada en l'estat més recent, a partir de la durada de la demanda, l'edat dels ocupants i el grup d'ocupació al qual sol·liciten un lloc de treball. Per últim, quina ha estat la mitjana anual d'aturats durant el transcurs 2014-2018, també, dins d'aquest període dades sobre el sexe i nacionalitat dels demandants, en aquest cas amb dades del 2019.

L'objectiu principal és poder determinar les dinàmiques de l'ocupació i de l'atur de l'activitat de l'agricultura, ramaderia i pesca dins de la comarca del Baix Empordà, per tal de fer-ne una diagnosi, i així conèixer quina ha estat la seva evolució, com també, quines són les característiques més actuals que ho configuren.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

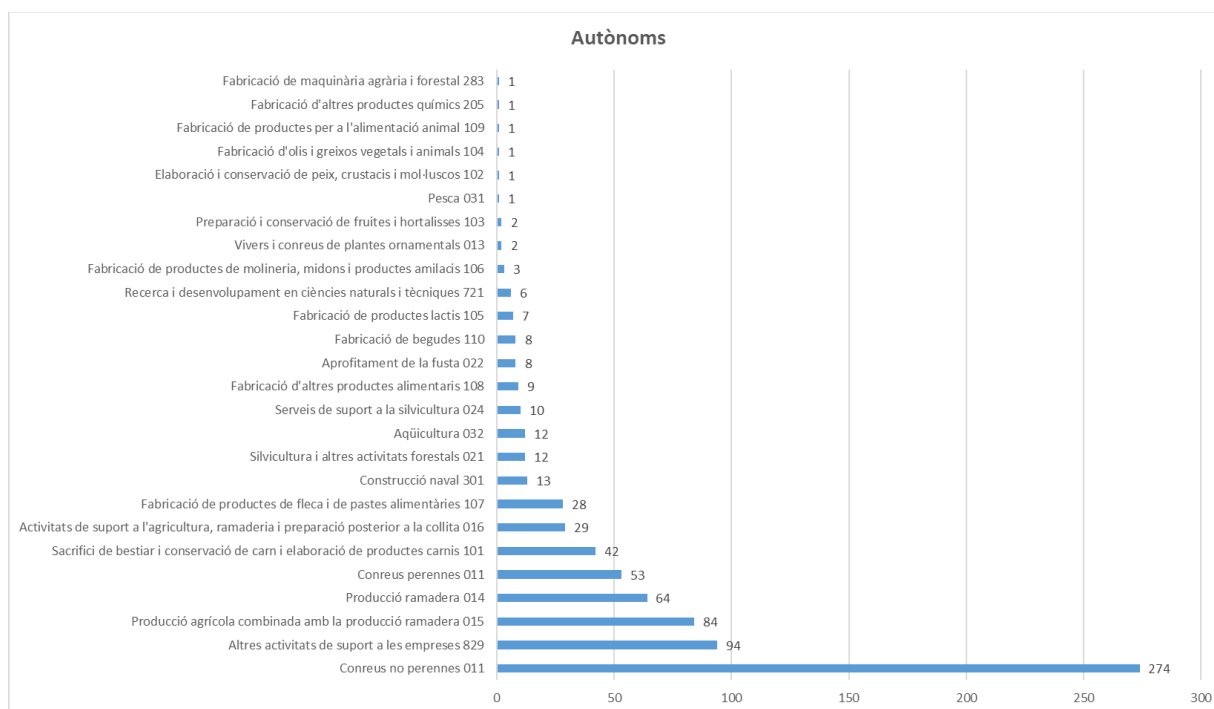
1. Anàlisi dades actuals d'ocupació

A partir de les dades facilitades per l'Observatori de Treball i Model Productiu de la classificació estadística a partir dels codis de Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques (CCAEE) desgranarem el nombre d'ocupats del sector, diferenciant per una banda els autònoms i per l'altra, els assalariats. S'hi diferencien diferents grups i subgrups, tots però, relacionats amb l'activitat agrícola, ramadera i pesquera. Les gràfiques següents consten del nom del grup acompanyat del codi corresponent.

Per tal que aquestes dades siguin completes, s'han de tenir en compte les del règim especial agrari i les del règim especial del mar. Més endavant es tindran en compte aquestes xifres.

1.1 Ocupats del sector agrícola, ramader i pesquer, 1r trimestre del 2019

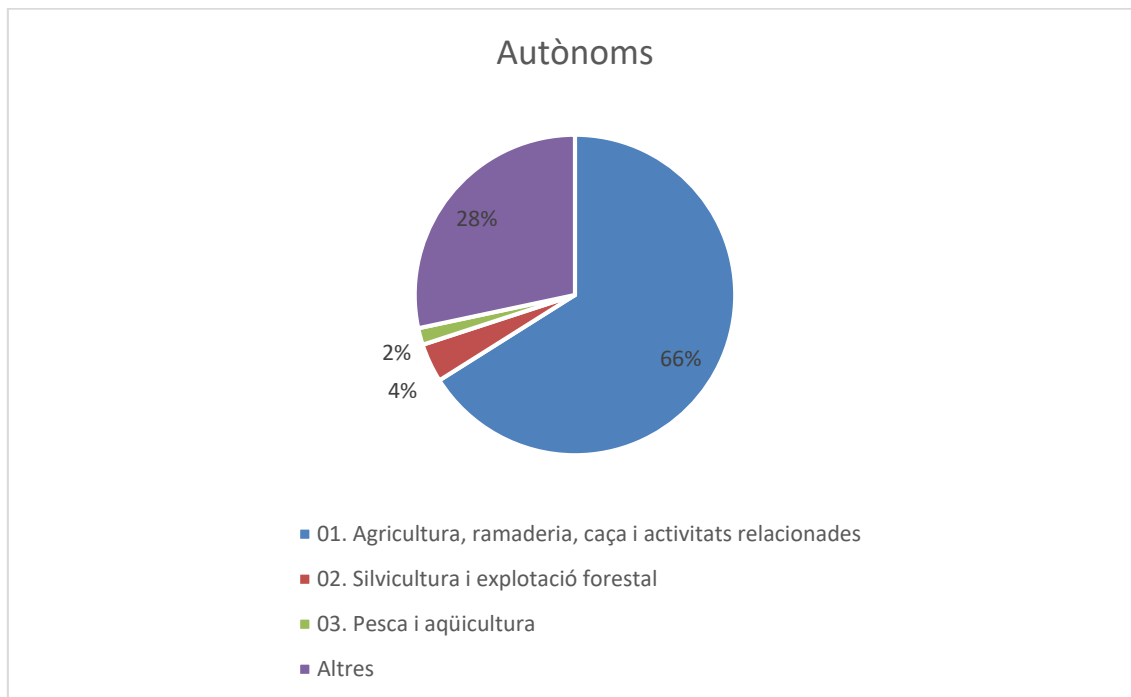
- Autònoms

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

Basant-nos en les dades dels autònoms registrats durant l'últim trimestre del 2019, veiem que n'hi ha un total de 766. A partir de les diferents classificacions es determina que un 35% d'aquests autònoms es dediquen als Conreus no perennes, el segueix el grup format per Altres activitats de suport a empreses, seguidament la Producció agrícola combinada amb ramadera, suposant un 10% sobre el total. La resta d'activitats representen un percentatge molt petit.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

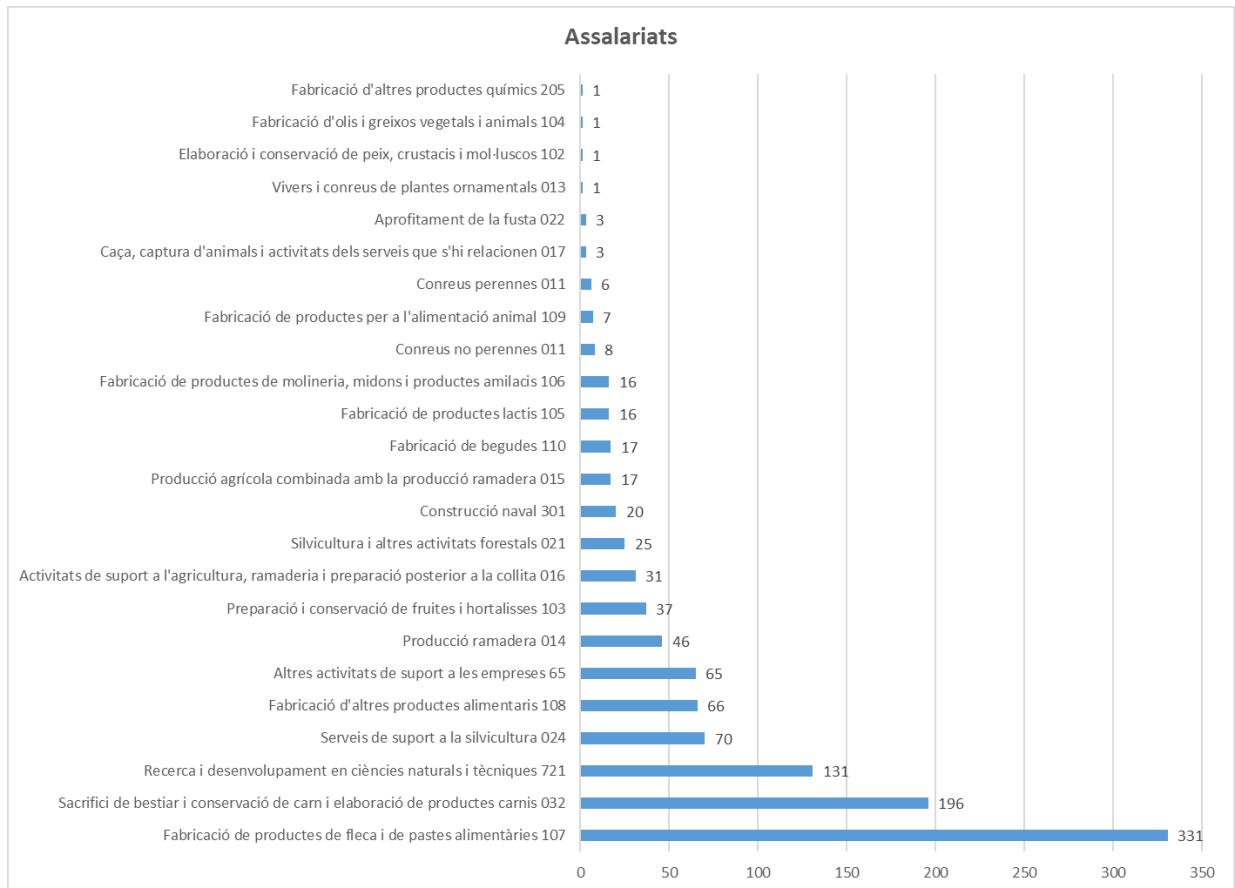
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDECAT

01. Agricultura, ramaderia, caça i activitats relacionades	506
02. Silvicultura i explotació forestal	30
03. Pesca i aqüicultura	13
Altres	217
	766

En aquest cas s'han agrupat els autònoms segons diferents grups de caràcter més general, a partir d'aquí podem copsar quina és la gran importància de la branca agrícola, ramadera i pesquera, ja que, més del 60% dels autònoms pertanyen en aquest grup. Per altra banda, ens adonem de la poca representació de la pesca i l'aqüicultura, amb només un 2%, el mateix passa amb la silvicultura i explotació forestal, amb un 3%. En canvi, la resta d'activitats sí que denoten un major nombre d'autònoms.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

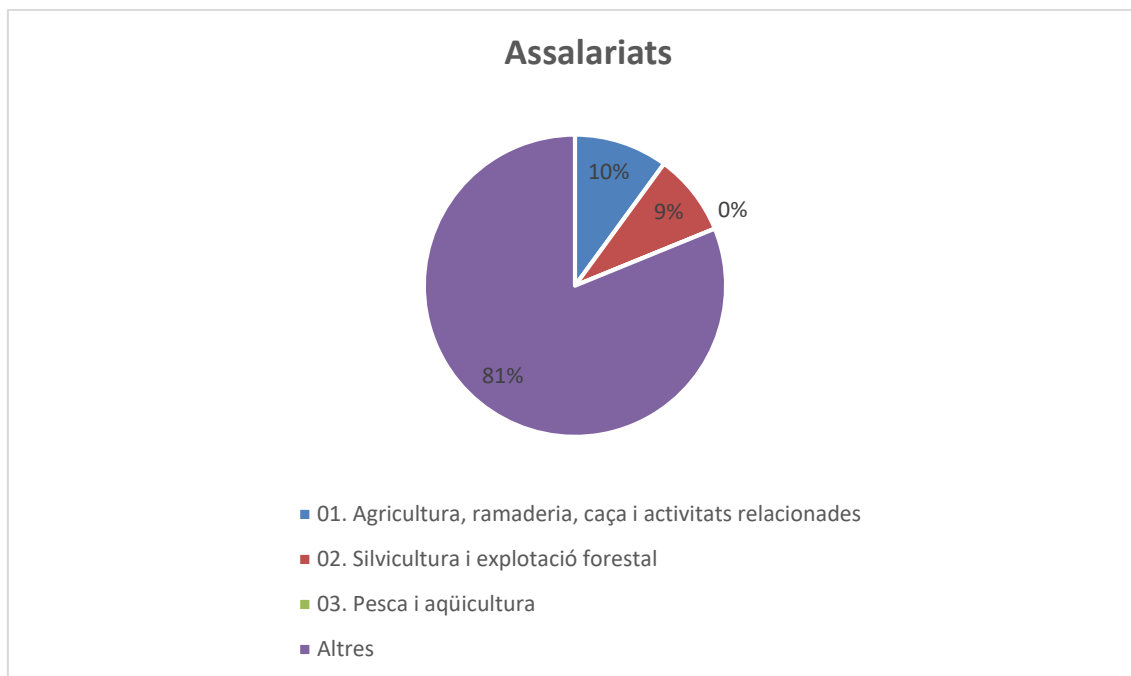
- Assalariats

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

Pel que fa als assalariats, són un total de 1.115. Aquests s'agrupen en gran part en l'activitat catalogada com a Fabricació de productes de fleca i de pastes, representant un 30% sobre el total, el segueix el grup anomenat Sacrifici de bestiar i conservació de carn i elaboració de productes carnis, essent un 17% sobre el total, tot seguit hi trobem els grups formats per la Recerca i desenvolupament (a la comarca hi tenim els centres de recerca de l'IRTA Monells i IRTA Mas Badia) i Serveis de silvicultura. La resta d'activitats representen un percentatge molt feble sobre el total.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDECAT

01. Agricultura, ramaderia, caça i activitats relacionades	112
02. Silvicultura i explotació forestal	98
03. Pesca i aqüicultura	0
Altres	905
	1115

L'escenari dels assalariats és ben diferent dels autònoms. Veiem que bona part d'aquests -80%- treballa en activitats derivades del sector agrícola, i que, tan sols un 10% treballa en el grup d'agricultura, ramaderia i caça, el mateix passa amb la silvicultura i l'explotació forestal. Per altra banda, crida l'atenció que no hi ha cap assalariat en el grup de pesca i aqüicultura.

- Règim especial agrari i règim especial del mar

	Autònoms	Assalariats
Règim especial agrari	291	585

Un total de 876 persones consten dins el règim especial agrari de la comarca.

Règim especial del mar	471
-------------------------------	-----

El règim especial del mar no fa distincions entre autònoms i assalariats, és una xifra total.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

- Taula global ocupats

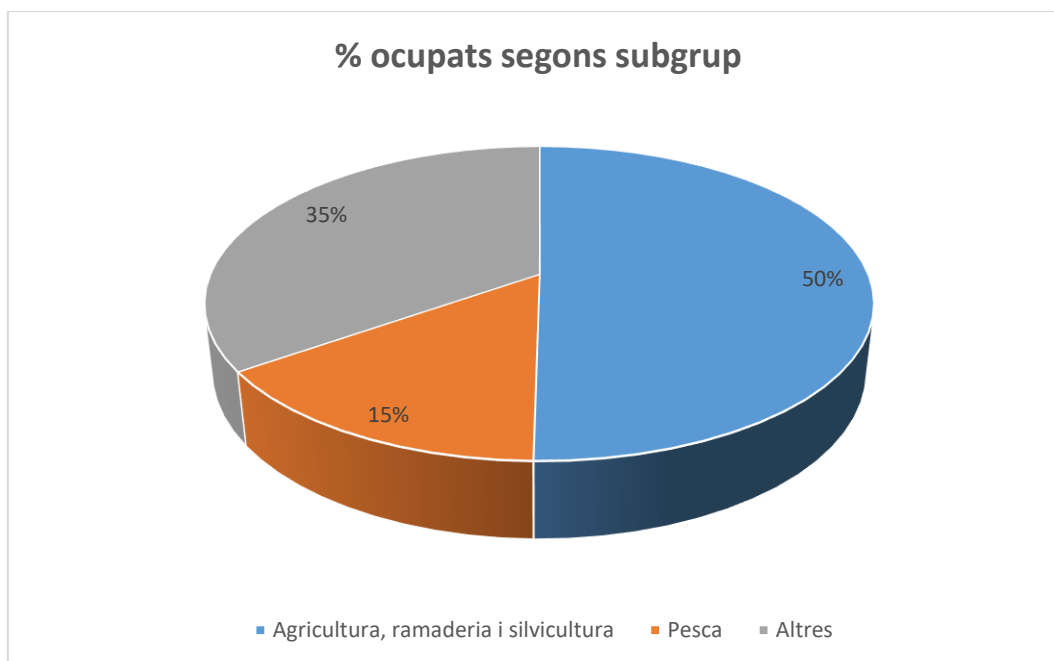
	Agricultura, ramaderia i silvicultura	Pesca	Altres	Subtotals
Autònoms CCAE	536	13	217	766
Autònoms règim especial agrari	291			291
Assalariats CCAE	210	0	905	1115
Assalariats règim especial agrari	585			585
Règim especial del mar		471		471
TOTALS	1622	484	1122	3228

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu i de l'IDESCAT

Fins ara tan sols s'havien tractat les dades del CCAE, amb aquesta nova taula s'hi han afegit les dades del règim especial agrari i les del règim especial pesquer. Veiem que més de 3.000 persones es dediquen a aquest sector agroalimentari a la comarca, ja sigui, en les activitats més pròpies del sector com d'altres de derivades.

- Ocupació segons subgrup

A la taula següent es calcula el percentatge respecte les 3 diferents distincions.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu i de l'IDESCAT

El 50% dels ocupats del sector agroalimentari es dediquen a la branca de l'agricultura, ramaderia i pesca, en canvi, l'activitat de la pesca és la que té un percentatge més petit, amb un 15% d'ocupats, el 35% restant es dedica a activitats derivades del sector. Veiem doncs, com la branca més primària és la de més rellevància a la comarca del Baix Empordà, per contra però, l'activitat pesquera conté un percentatge molt baix.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

1.2 Evolució atur període d'1 any (gener 2018-gener 2019)

	2018, Gener	2019, Gener	Variació	% 2018, Gener	% 2019, Gener	%Variació
Agricultura	279	247	-32	3,59%	3,39%	-11,47%
Indústria	545	491	-54	7,00%	6,73%	-9,91%
Construcció	872	739	-133	11,21%	10,13%	-15,25%
Serveis	5.707	5.451	-256	73,35%	74,75%	-4,49%
Sense ocupació anterior	378	364	-14	4,86%	4,99%	-3,70%
TOTAL	7.781	7.292	-489	100,00%	100,00%	-6,28%

Font: XIFRA

A partir de la taula, observem el recorregut de l'atur dels diferents sectors durant el període d'un any; del gener del 2018 al gener del 2019. En termes generals, l'atur ha baixat en tots els sectors. Si ens fixem en l'agricultura, s'observa que en aquest transcurs de temps, l'atur d'aquesta activitat ha patit una variació del -11,47%, per tant, el nombre d'aturats dins l'activitat agrària, ha disminuït. Per altra banda, les xifres mostren que és poc més del 3% el que representa sobre el total d'aturats de la comarca.

Una possible causa de la baixada d'atur podria ser arran de l'emigració generada per la crisi econòmica del país. Un altre fet, que explicaria aquesta davallada podria ser que en alguns casos no es fa la renovació d'atur i per tant, alguns aturats no constarien al registre.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

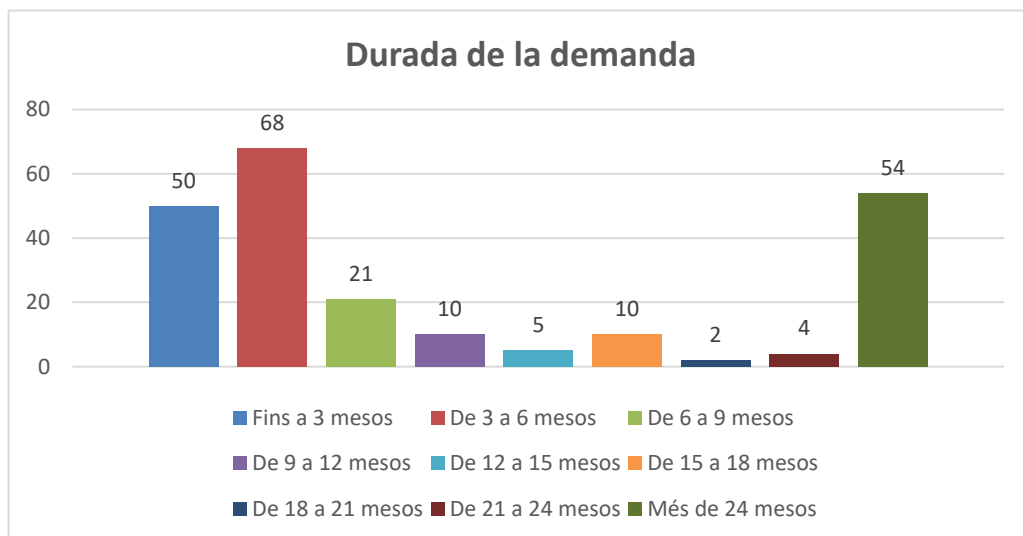
1.3. Dades actuals (mes de febrer del 2019)

1.3.1 Durada de la demanda

S'entén com a durada de la demanda, el temps en mesos en què el demandant està donat d'alta a l'atur.

Durada de la demanda	Agricultura	Percentatge
Fins a 3 mesos	50	22%
De 3 a 6 mesos	68	30%
De 6 a 9 mesos	21	9%
De 9 a 12 mesos	10	4%
De 12 a 15 mesos	5	2%
De 15 a 18 mesos	10	4%
De 18 a 21 mesos	2	1%
De 21 a 24 mesos	4	2%
Més de 24 mesos	54	24%
Total	224	100%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

Pel que fa a la durada de la demanda crida l'atenció que gran part dels aturats el temps d'espera és curt; fins a 3 mesos el 22%, i de 3 a 6 mesos el 30%, per tant, el 50% dels aturats dins l'activitat agrícola, ramadera i de pesca tenen una durada de demanda relativament curta. Per altra banda, però, gairebé un quart dels aturats fa més de 2 anys que esperen un lloc de treball dins el sector primari. Aquestes dades podrien estar determinades per la importància de la temporalitat del sector, fet que depenent d'una època o altra, hi ha una major demanda o no, com seria el cas de la recol·lecció de fruita, en què es necessita molta mà d'obra. Un fet contrari, seria durant la veda de pesca en què

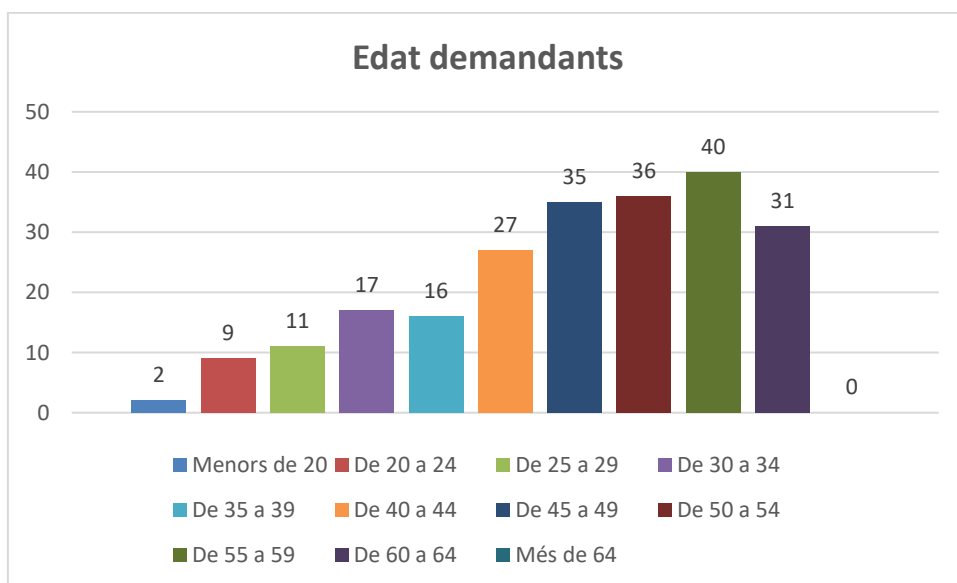
XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

està prohibida aquesta activitat, fet que podria fer que hi hagués un augment d'aturats durant un període de temps concret.

1.3.2 Edat dels demandants

Edat	Agricultura	%
Menors de 20	2	1%
De 20 a 24	9	4%
De 25 a 29	11	5%
De 30 a 34	17	8%
De 35 a 39	16	7%
De 40 a 44	27	12%
De 45 a 49	35	16%
De 50 a 54	36	16%
De 55 a 59	40	18%
De 60 a 64	31	14%
Més de 64	0	0%
Total	224	100%

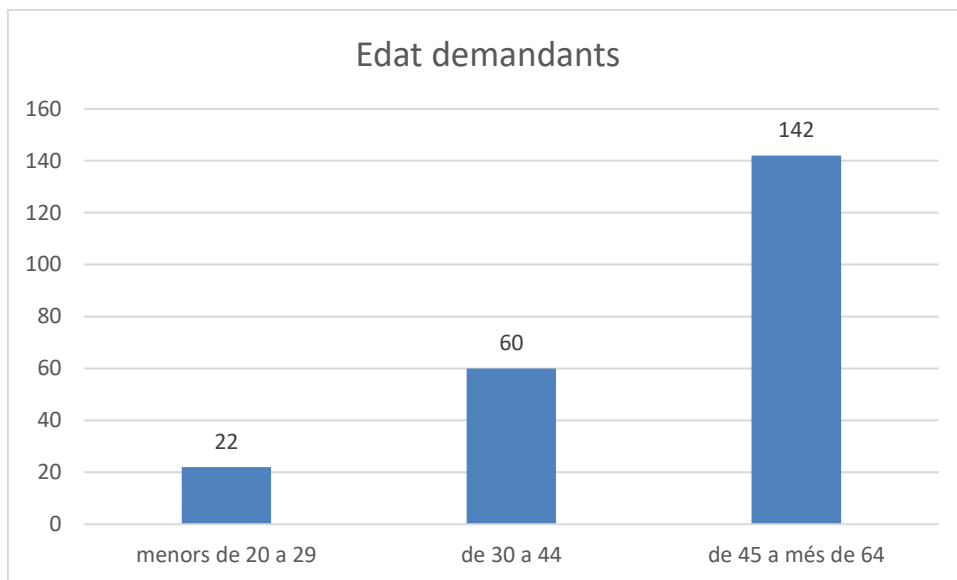
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

Si ens fixem en l'edat dels aturats, l'interval d'edat de menys de 40 anys no suposen un pes gaire notable, és a partir d'aquests, que sí que trobem un nombre més elevat de demandants. Per tant, el perfil de demandants és d'edat mitjana-alta.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

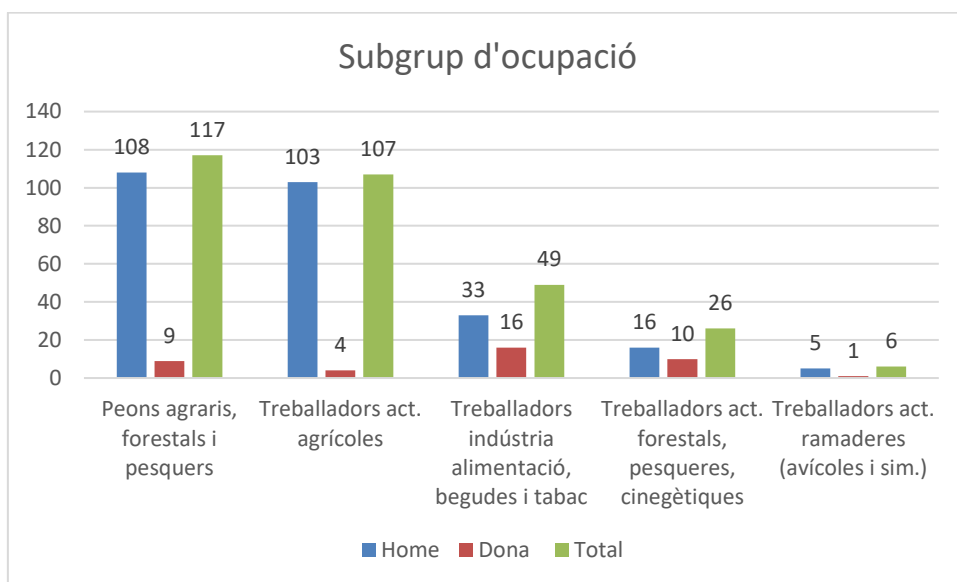
A partir d'aquest segon gràfic, agrupat per 3 franges d'edat, s'observa, de manera més detallada que el nombre més gran de demandants es concentra a partir dels 45 anys fins a l'edat de jubilació, aquestes xifres fan pensar que aquests, possiblement gaudeixen d'anys d'experiència en l'activitat.

Altrament, les dades podrien demostrar que són pocs els joves interessats en aquest sector, trobant-lo poc atractiu.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

1.3.3 Subgrup principal d'ocupació i sexe dels aturats

Subgrup d'ocupació	Home	Dona	Total	% sobre el total
Peons agraris, forestals i pesquers	108	9	117	38%
Treballadors act. agrícoles	103	4	107	35%
Treballadors indústria alimentació, begudes i tabac	33	16	49	16%
Treballadors act. forestals, pesqueres, cinegètiques	16	10	26	9%
Treballadors act. ramaderes (avícoles i sim.)	5	1	6	2%
Totals	265	40	305	

Pel que fa a les dades basades en el subgrup d'ocupació, és el format per peons el que té un major nombre de sol·licitants, arribant gairebé al 40% sobre el total.

Val a dir que, aquestes xifres no són del tot representatives, ja que, a l'hora de fer la taula només s'han tingut en compte les subdivisions més pròpies del sector agrícola, per contra doncs, no es contemplan altres ocupacions, com ara, directors, enginyers o administratius que tindrien relació amb el sector. Altrament, si ens fixem amb el gènere, les dones denoten en el grup de la indústria, ja que, a la resta de classificacions no representen una xifra gaire notable.

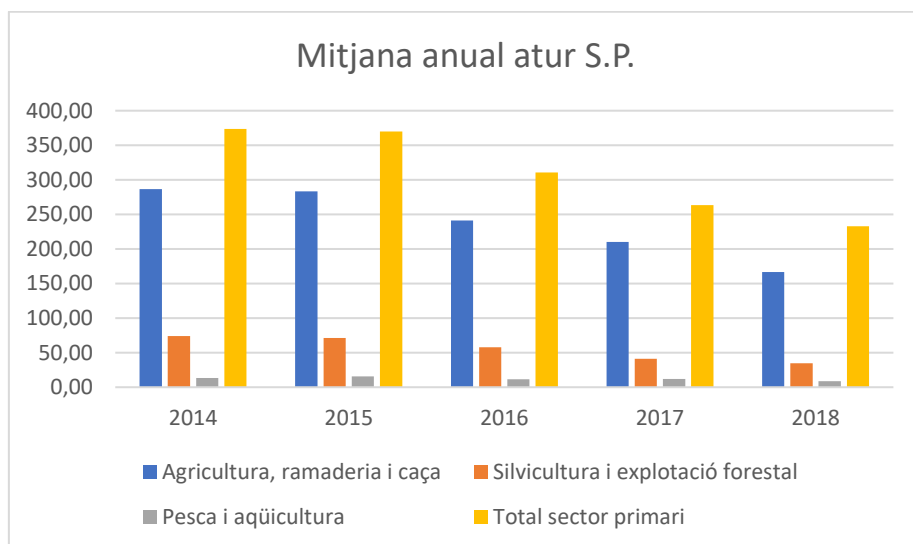
XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

2. Evolució període 2014-2018

2.1 Mitjana anual atur activitat d'agricultura, ramaderia i pesca període 2014-2018

Divisió d'activitat econòmica	2014	2015	2016	2017	2018
Agricultura, ramaderia i caça	286,33	283,50	241,25	209,92	166,50
Silvicultura i explotació forestal	73,92	71,00	57,58	41,33	34,58
Pesca i aquicultura	13,33	15,58	11,58	12,08	8,83
Total sector agricultura, ramaderia i pesca comarca	373,58	370,08	310,42	263,33	232,83
Total aturats comarca	9949,00	8957,58	7854,25	6954,00	6425,00
% respecte el total dels aturats de la comarca	3,75	4,13	3,95	3,79	3,62
Variació 2014-2018	-140,75				

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu. S'ha calculat la mitjana a partir de les dades dels diferents anys

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

A partir de l'observació de les mitjanes anuals dels aturats durant el transcurs del 2014 al 2018 es determina que al llarg d'aquests anys el nombre d'aturats dins de l'àmbit agrari, ramader i pesquer ha anat disminuint, amb una variació del -140%. Si ens fixem en les tres divisions d'aquesta activitat econòmica, l'agricultura, ramaderia i caça és la que té un major nombre d'aturats, la segueix silvicultura i explotació forestal, per última pesca i aquicultura. Pel que fa al percentatge respecte al total d'aturats rondegen el 4%, encara que, està anant a la baixa; el 2018 essent el 3,62%.

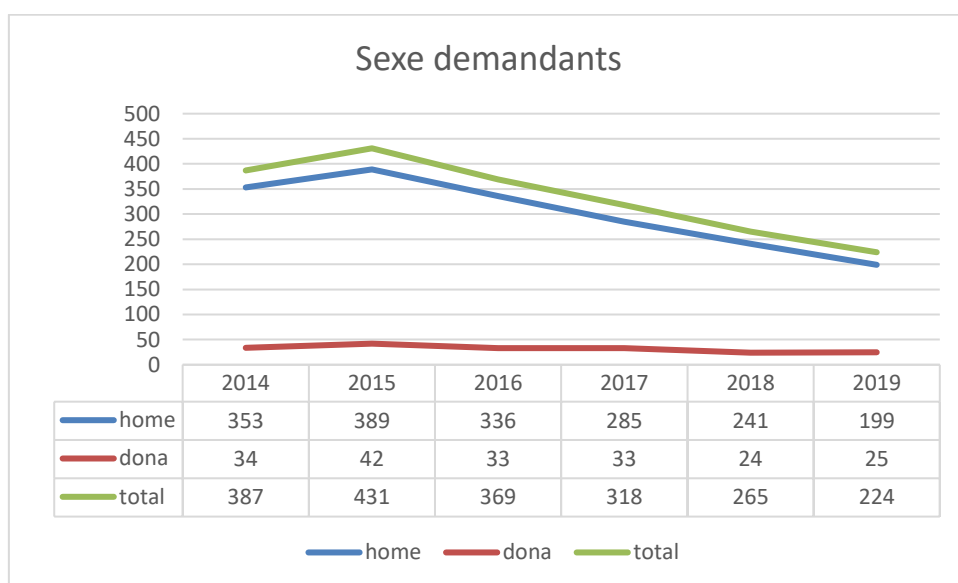
Aquesta classificació es fa a partir de quina és l'activitat anterior del qual prové l'inscrit.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

2.2 Sexe dels demandants

	home	dona	total	%dona	%home
2014	353	34	387	9%	91%
2015	389	42	431	10%	90%
2016	336	33	369	9%	91%
2017	285	33	318	10%	90%
2018	241	24	265	9%	91%
2019	199	25	224	11%	89%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

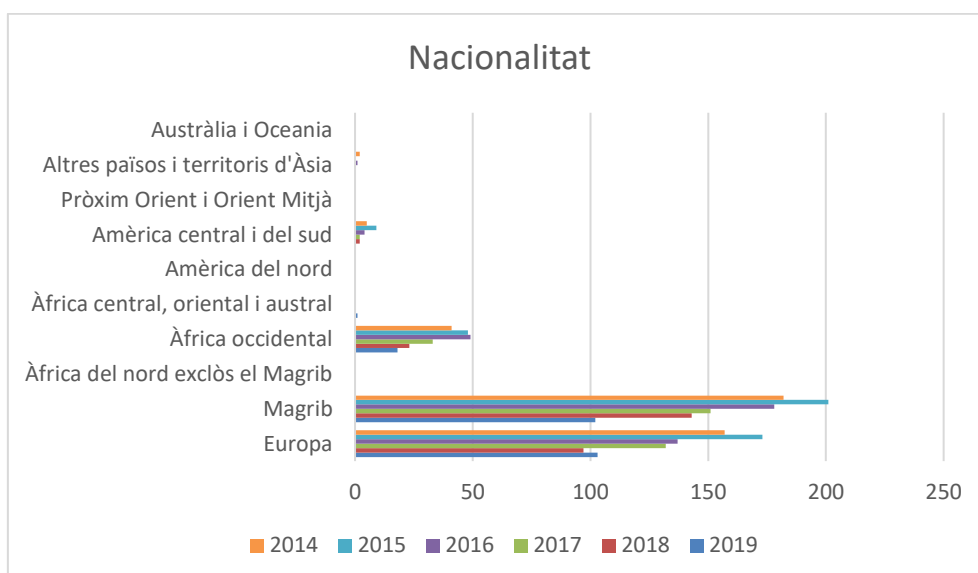
Pel que fa al sexe dels aturats, durant el transcurs analitzat des del 2014 al 2019 les dades no han variat gaire, els homes són el grup amb més demandants, representant el 90% dels aturats totals, viem doncs, que la presència de les dones en aquest sector continua essent una figura poc representativa.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

2.3 Nacionalitat dels demandants

	Europa	Magrib	Àfrica del nord exclòs el Magrib	Àfrica occidental	Àfrica central, oriental i austral	Amèrica del nord	Amèrica central i del sud	Pròxim Orient i Orient Mitjà	Altres països i territoris d'Àsia	Austràlia i Oceania	Total
2014	157	182	0	41	0	0	5	0	2	0	387
2015	173	201	0	48	0	0	9	0	0	0	431
2016	137	178	0	49	0	0	4	0	1	0	369
2017	132	151	0	33	0	0	2	0	0	0	318
2018	97	143	0	23	0	0	2	0	0	0	265
2019	103	102	0	18	1	0	0	0	0	0	224

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu

Segons la nacionalitat, veiem que al llarg del període 2014-2019, els aturats del sector estudiat es configuren principalment per ciutadans europeus i del Magrib, els segueixen el grup originari d'Àfrica occidental i Amèrica central i del sud, tot i que amb xifres poc importants. Tots els grups han anat disminuint de nombre d'aturats, per tant, tal com ho mostren els totals, l'atur de l'activitat analitzada ha anat a la baixa. El grup format pels del Magrib han anat a la baixa, excepte durant el 2015, també han seguit la mateixa dinàmica el grup d'europeus.

Un fet a tenir en compte, és que, probablement molts que formen part de la categoria de nacionalitat europea, provenen de països estrangers, però, que han acabat obtenint la nacionalitat espanyola.

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

3. Conclusions

A partir de les dades de l'Observatori del Treball i les de l'IDESCAT s'ha pogut determinar que un total de 3.228 persones treballen dins el sector agroalimentari. El 50% d'aquests formen part del grup de l'agricultura, ramaderia i silvicultura, el 35% en altres activitats derivades del sector i el 15% en la pesca i aquicultura. La xifra total de 3.228 persones ens diu que és un sector prou important a la comarca, malauradament però, la branca de la pesca no compte amb gaires ocupats. El total d'ocupats de la comarca és de 52.021, per tant, els 3.228 del sector agroalimentari representen un 6% sobre el total.

Pel que fa a l'evolució de l'atur durant l'últim any, tots els sectors han anat disminuint en nombre d'aturats, també el sector agrícola. Aquest últim representa poc més del 3% respecte al total d'aturats de la comarca. Veiem doncs, que comparat amb els altres sectors, aquest àmbit té poca representativitat.

Segons les xifres de la durada de la demanda, els aturats dins del sector agrícola tenen un temps d'espera força curt, de fet, la meitat acaba trobant feina abans dels 6 mesos des que s'han donat d'alta a l'atur. Una altra característica és que l'edat principal d'aquests demandants és a partir dels 40 anys, els menors d'aquesta edat no representen una xifra gaire notable.

Altrament, el grup d'ocupació preferent, amb un 60%, és el d'ocupacions elementals, aquesta dada significa que els demandants tenen, en general, poca formació.

Partint de les dades obtingudes a partir de les mitjanes anuals dins el període 2014-2018, es detecta una disminució de 140 aturats entre els 4 anys analitzats. La taula elaborada també ens permet saber la distribució dels aturats a partir de les 3 branques del sector. En primera posició l'encapçala la branca d'agricultura, ramaderia i caça, la segueix silvicultura i explotació forestal, per últim, pesca i aquicultura, es pot concloure doncs, que el pes més gran recau a l'àmbit més agrícola, per contra, la pesca no compta amb gaires sol·licitants.

Respecte al sexe dels demandants, és majoritari el pes dels homes, doncs, les dones ocupen vora el 10%, en canvi, els homes el 90%, aquesta dinàmica no ha variat al llarg del transcurs analitzat.

Per últim, la nacionalitat amb més demandants es reparteixen entre dues regions; l'europea i la del Magrib, són aquests els dos territoris que configuren els aturats del sector.

Per a concloure, hem vist que en termes generals l'atur a la comarca ha anat a la baixa, el mateix ha passat doncs, dins el sector agrícola en concret. Tanmateix, el nombre d'aturats, prop de 250 el gener del 2019, no deixa de ser una dada prou important i que convida a incidir en treballar en el sector per tal de generar llocs de treball. Un altre punt a destacar és que la branca de la pesca és el que té una menor demanda, s'hauria de conèixer el significat que expliquen aquestes xifres; no hi ha demandants interessats en el sector, o bé, hi ha una escassetat de treballadors dins el sector, i això faria que hi hagués una gran demanda de treballadors. Per altra banda, són més de 3 mil persones que treballen en

XARXA TRÀMEC BAIX EMPORDÀ

activitats relacionades en el sector, per tant, és una xifra que denota certa importància en l'ocupació de la comarca.

Val a dir que les dades, poden no representar del tot la situació real, ja que, en alguns casos no es renova l'estat d'atur quan pertoca, per tant, no quedarien registrats com a aturats.

S'ha de tenir en compte també, que aquest sector depèn molt de la temporalitat, és a dir, que el nombre d'aturats dependrà molt de l'època, per exemple, en època de recol·lecció de fruita el nombre d'aturats possiblement disminuirà considerablement. Un altre cas que podria fer variar les xifres seria durant el temps de veda a la pesca, en què està prohibit pescar, aquest fet podria explicar el 50% dels aturats que tenen una demanda de menys de 6 mesos.

En el món de la pesca, es creu que, a l'hora de buscar nous empleats es fa a través de la cerca pròpia, és a dir, a través de contactes propers es fa la troballa de nova mà d'obra, i que per tant, no quedaria registrat en aquestes estadístiques. Un altre aspecte sobre el sector de la pesca en concret és que hi ha una gran demanda de professionals amb el títol de patró, com també d'una formació prèvia específica per a poder accedir a un lloc de treball.

4. Webgrafia

Observatori del treball i model productiu. Consultat el 3/04/19. Recuperat de:
<http://observatorideltreball.gencat.cat/ObservatoriDelTreball/servlet/mstrWeb>

IDSCAT. Consultat el 16/05/19. Recuperat de:
<http://www.idscat.cat/pub/?id=afi&n=8602&geo=com:10>